

# NOVICE

## kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj VII.

V sredo 22. veliciga serpana (avgusta) 1849.

List 34.

### SLOVENIJA \*)

presvitlimu, premilostljivimu Gospodu in Cesarju

FRANCU JOŽEFU PRVIMU,

ob

njegovim veselim godu.

**B**oj grozovit še hrumi tam v Donave ravnim okraji,  
V dvoje narodi stojé, združeni dolgo v eno.  
Uni so vergli na stran, kar očetje so davno prisegli;  
Vedno spoznavajo imé svojiga Cara letí.  
God Tvoj pride v nemir tak, blagi vladar Franc Jožef!

Tvojimu sedežu dans se približajo zvesti narodi,  
Sedežu, kateri ne verh, v sredi le ljudstvu stojí;  
Zdaj tu je enaka pravica za vse, in enaka je prostost;  
Vsak v Tvoj blagor unet nése vošila zató.  
Tudi Slovenija zdaj ni v dvomu: alj priti bi smela.

Peto poletje miní, kar v svoje preljubo to mesto  
Vidila dojtí radó Tvojiga prednika je;  
V duhu čutila naprej je Slovenija dolgo zaterta,  
Kaj Tvoj milostni stric dati je ljudstvam imel;  
Serce je vzdignilo spet se ji tu, pred Cara stopiti.

Takrat mislila ni, de bi naglo zmenila Vladarja,  
Up desiravno popred v Tebe že stavila je.  
Ali hitreji obudi Narvišiga sveta previdnost  
Tebe, de serčni junak Car si za čase nové.  
V to si ta dan se rodil pred let' manj eno ko dvajset.

Vsakimu dati, je glas Tvoj, kar je spodobno, pravično;  
Delo to kratko ne bo, lahko si misliti ni.  
Terdno zanašajo v Té pa se ljudstva, de boš ga doveršil;  
Serce je blago Ti v last, duha junaškiga imaš.  
Tebi Pravičniga imé naj bode, ko Mili je prednik.

### **Kmetovavci bodite skerbni!**

Kmetovavci skerbíte, de berž ko začne krompirjeve (krompirjevo zeliše) čern prihajati in sahniti, ga požanžete, kakor smo vam že dve léti zaporedama po mnogih skušnjah svetovali.

Z veseljem smo se sicer prepričali, de se létas ni takó zlo gnjilíne bati, kakor druge léta, in de se je jéla gnjilína tudi v tistih krajih, kjer se je prikazala, létas veliko pozneje prikazovati. Kér je pa vunder na nekterih njivah krompir prava gnjilína napadla, Vas opominimo, de berž berž brez pomude krompirjeve požanžete. Krompirjeve požeti je zató dobro, de gnji-

Svoje želí vsak, bodi možak sam, bodi si narod;  
Tudi Slovenija imá svoje vošila ta čas.  
Njeni sinovi v eno de bi združeni bili ko zemlja,  
In de bi lahko učenost našli domá ne drugej,  
In de cenil tak v pisu kot uku se njeni bi jezik.

Njeni župani prisegli so predniku, zvesti mu biti;  
Ni pozabila na to v času nevarnimu še;  
Sej ni vzdigniti znal ne zapad je, ne jutro ne sever;  
Z južnimi brati pa v bran carstva sklenila se je.  
Spríča jo častno Milan pa Benedke, Jakín pa Komarna.

Skríto je to ves čas za protivnike njene ko v megli,  
Huda nevihta le zdi skríta za hribmi se jim;  
Kar ti mislijo, piše pero njih, pravi še jezik,  
Lastni sinovi samí vero zgubili so v njo.  
Pa previsok je pogled Tvoj, v tisti se govor ozreti.

Vredno tedej se še dans pred Tebe Slovenija bliža;  
Ključé gradov Ti podá, Tebí ohranila je jih;  
Verlo namestvajo njo le še njeni stoteri župani;  
Donavi, Padu še glas njene prisega doní,  
Tam, kjer bijejo zdaj se za Tebe slovenski jnnaki.

Ni le beseda, je djanje ta njena prisega; v resnici  
Blago, život, kri, vse Tebi, Vladar, posvetí.  
Tvojimu rodu na čast, na poboj za protivnike Tvoje  
Duh ji iz oserčja kipí, suče ji v roki se meč.  
Zmaje se hrast, ko še lipa stojí — pa Slovenija zvesta.

lína ne seže po deblu doli v krompir, kér skušnje učé, de se gnjilína poprej krompirjevca prime, kakor krompirja v zemlji. Gosp. fajmošter Arko so v ti reči posebno gotove skušnje naredili in z naglo požetvijo krompirjevca lani večidel svojiga pridelka gnjilíne obvarovali. Krompir tistih 200 mernikov, ki so ga pride-lali, je bil sicer nekoliko drobneji zató kér so mu krompirjeve porezali, pa je bil práv lep in tudi v kleti (keldru) ni nič gnjil.

Kmetovavci! storite tedaj brez odlašanja, kakor smo vam svetovali.

\*) Pričijoča pesem, zložena od gosp. Podlipskiga, je nasledba veličastne pesmi Koseskiga »Slovenija presvitlimu, premilostljivimu Gospodu in Cesarju Ferdinandu ob veselim dohodu v Ljubljano v létu 1844« (poglej Novice léta 1844).